

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 April 1883, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4, i anledning af dels återremiss af dess öfver motion om lagstadgad undersökning af importeradt fläsk och kött samt s. k. konserver afgifna Utlåtande N:o 1, dels ock derefter väckt fråga om skärpta bestämmelser rörande kontrollen af handel med födoämnen och dryckesvaror samt deras beredning till afsalu.

Sedan Utskottet i sitt Utlåtande N:o 1 hemställt, att Kammararen ej måtte bifalla Herr *J. Anderssons* i Lysvik inom Kammararen väckta och till Utskottets förberedande behandling öfverlemnade motion, deri föreslagits antingen att Riksdagen ville för sin del besluta, att fläsk och kött samt s. k. konserver, införda från utlandet, skola, innan dessa varor få i handel förekomma, vara vederbörligen undersökta och såsom bevis derpå med stämpel försedda, eller ock att, derest särskild förutgången utredning i ämnet skulle erfordras, underdånig skrifvelse derom till Kongl. Maj:t beslutas, så har Kammararen, enligt Utskottet tillhandakommet protokollsutdrag, till Utskottet återförvisat detta utlåtande; hvarefter till Utskottet blifvit hän-

visadt jemväl ett af Herr *Axel Key* inom Kammarerna afgifvet förslag, att Riksdagen måtte besluta, att till Kongl. Maj:t aflåta en skrifvelse derom, att Kongl. Maj:t ville antingen medelst ändringar och tillägg uti gällande helsovårdsstadga eller genom särskild författning meddela sådana bestämmelser rörande handel med födoämnen och dryckesvaror samt deras beredande till afsalu, att deröfver en verksammare kontroll än nu är möjlig kunde i allmänna helsovårdens intresse af vederbörande myndigheter utöfvas.

Vid öfvervägande af hvad under öfverläggningen om berörda till Utskottet återförvisade utlåtande i Kammarerna anfördes, har Utskottet ansett sig böra i ett sammanhang behandla begge ifrågavarande motioner, dervid Utskottet går att först redogöra något närmare för Herr *Keys* förslag.

Till en början anmärker motionären, att den nu varande helsovårdsuppsigten öfver födoämnen stöder sig på dels helsovårdsstadgan af den 25 September 1874, § 15, som förbjuder tillsaluhållandet i stad af lifsmedel, som äro skadliga för helsan, vid äfventyr af böter, som enligt § 22 åläggas säljaren endast då han bevisligen har vetskap om varans skadliga beskaffenhet, dervid jemväl lämplig åtgärd skall af den felande eller på hans bekostnad vidtagas för varans aflägsnande från staden eller oskadliggörande på annat sätt, dels ock gällande strafflag, kap. 22, deri §§ 3 och 13 belägga med straff ej mindre handel med utlemnande af veterligen förfalskade lifsmedel, hvaruti för människors lif och helsa skadligt ämne blifvit nyttjadt, än äfven föryttrandet af ondt för godt, mängdt för omängdt eller det, hvaruti man vet fel vara, utan att sådant uppenbara; hvilken sistnämnda förbrytelse dock får åtalas endast af målsegaren.

Derefter påpekar motionären de stora svårigheter, som möta helsovårdsmyndigheterna vid den praktiska tillämpningen af dessa stadganden, och anför dervid hufvudsakligen, att det för att med stöd af helsovårdsstadgan kunna vidtaga några åtgärder med en på saluplats anträffad vara, som är af den beskaffenhet att dess försäljning till människoföda bör förhindras, fordras att ådagalägga, det varan verkligen varit till salu hållen samt är för helsan skadlig, hvilka bestämmelser i allt för hög grad begränsa helsovårdsmyndigheternas åtgöranden uti ifrågavarande rigtning; och att för den dåliga varan, som blifvit anhållen, derefter naturligtvis sökes en annan marknad, hvarvid landsbygden eller de mindre städerna, der ej så noggrann uppsigt finnes, oftast få emottaga hvad de större samhällena lyckats att skydda sig för, eller ock de s. k. korffabrikerna blifva de platser, hvarest underhaltiga och helsovådliga köttvaror komma till

användning och förarbetas till människoföda, hvilket åter är en följd af det otillfredsställande stadgandet om varans aflägsnande eller oskadliggörande. Dessa uppgifna förhållanden belyser motionären genom åtskilliga exempel.

I sammanhang dermed framhålles såsom en väsentlig brist i stadgandena om handel med lifsmedel, att dessa stadganden icke sträcka sig till sådana skadliga födoämnen, som förvaras i handlandes magasin i uppenbar afsigt att säljas eller som införas till matvaruhandlande och upptäckas redan vid jernvägsstationer eller hamnplatser; äfvensom att icke samma allmänna bestämmelser, som gälla för handel med lifsförnödenheter i stad, äro gällande jemväl för landsbygden, hvarest isynnerhet den yrkesmessiga beredningen af födoämnen till afsalu bör vara underkastad en verksam och af behovet i hög grad påkallad kontroll.

Slutligen erinras, att helsovårdsstadgan icke innehåller några bestämmelser om förfalskade födoämnen eller huru med dem skall förfaras, utan att gällande stadganden derom innefattas i strafflagen, som dock i afseende derpå innehåller endast hvad här ofvan blifvit angifvet, hvilket mindre tillfredsställande förhållande enligt motionärens åsigt bör ändras derhän, att äfven rörande förfalskning af födoämnen och dryckesvaror den hufvudsakligaste kontrollen öfverlemnas åt helsovårdsmyndigheterna.

Utskottet, som anser de af motionären sålunda framställda förhållanden väl värda att till fullo beaktas, har ej heller något att i hufvudsaken erinra i afseende på motionärens uttalande eller förslag till förbättring och rättelse uti ifrågavarande hänseende.

Beträffande åter Herr J. Anderssons förevarande motion, så har Utskottet i återremitterade utlåtandet, med påvisande af de mindre tillfredsställande förhållanden, som äro rådande med en del hit till riket importeradt kött och fläsk, särdeles det amerikanska, sökt göra tydligt hvilka stora praktiska svårigheter, som ställa sig i vägen för lösningen af frågan på det af Herr J. Andersson föreslagna sätt; hvarjemte det nu vill synas Utskottet att, derest Herr Keys motion vinner bifall, icke så litet jemväl af det utaf Herr J. Andersson afsedda ändamålet ernås.

Med anledning af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet vördsam samt hemställa:

1:o) att Kammarerna med bifall till Herr Axel Keys motion för sin del ville besluta att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes antingen medelst ändringar eller tillägg uti

gällande hälsovårdsstadga eller genom särskild författning meddela sådana bestämmelser rörande handeln med födoämnen och dryckesvaror samt deras beredning till afsalu, att deröfver en verksammare kontroll än nu är möjlig kunde i hälsovårdens intresse af vederbörande myndigheter utöfvas;

2:o) att Herr J. Anderssons ifrågavarande motion ej må till någon Kammarens åtgärd vidare föranleda.

Stockholm den 17 April 1883.

Å Utskottets vägnar:

B. LINDGREN.